

Alþingi
Nefndasvið Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 2.6.2020
Tilvísun: 202005-0029

Efni: Umsögn ASÍ um frumvarp til laga um breytingar á lögum um opinber fjármál, nr. 123/2015 (samhliða framlagning mála á samkomudegi reglulegs Alþingis 2020), 842. mál.

Alþýðusamband Íslands hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um breytingar á lögum um opinber fjármál, nr. 123/2015 (samhliða framlagning mála á samkomudegi reglulegs Alþingis 2020), 842. mál.

Frumvarpið er lagt fram vegna þeirra sérstöku aðstæðna sem nú ríkja í efnahagslífinu í kjölfar heimsfaraldurs kórónaveiru og mikillar óvissu um framvindu og horfur. Með því er í fyrsta lagi lagt til að Alþingi veiti ráðherra svigrúm til ársloka 2020 til að leggja fram skýrslu með mati á líklegri þróun samfélags-, atvinnu-, umhverfis- og byggðarpátta og lýðfræðilegra breytna til næstu áratuga og áhrifum þeirra á afkomu, fjárhagsstöðu og skuldbindingar opinberra aðila sem ber lögum samkvæmt að leggja fram eigi sjaldnar en á þriggja ára fresti. Í öðru lagi er lagt til bráðabirgðaákvæði sem heimilar framlagningu á þingsályktunartillögu um fjármálaáætlun fyrir árin 2021-2025 og þingsályktunartillögu um breytingar á fjármálastefnu fyrir árin 2018-2022 á samkomudegi reglulegs Alþingis haustið 2020, en skv. frumvarpi til laga um breytingar á lögum um þingsköp Alþingis (840. mál), er stefnt að því að fresta þingssetningu haustþings 2020 til 1. október. Þingsályktunartillögur um endurskoðaða fjármálastefnu og fjármálaáætlun til næstu fimm ára yrðu þannig lagðar fram samhliða frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2021 sem að jafnaði er fyrsta þingskjal sem lagt er fram í upphafi nýs þings að hausti.

Alþýðusambandið telur skiljanlegt að aukið svigrúm þurfi við núverandi aðstæður til þess að leggja mat á og aðlaga áætlanir í opinberum fjármálum að þeim miklu breytingum sem orðið hafa í efnahags- og atvinnulífi bæði innanlands og á alþjóðavísu á undanförunum mánuðum. Afleiðingar kórónuveirunnar og ráðstafana til að hefta útbreiðslu hennar sem og nauðsynlegra aðgerða til að takmarka áhrif á afkomu heimila, fyrirtækja og hagkerfið allt eru enn óljósar og óvissa mikil. ASÍ setur sig því ekki upp á móti frestun á framlagningu á endurskoðaðri fjármálastefnu og nýrri fjármálaáætlun en telur að samhliða framlagning og umfjöllun Alþingis um fjármálastefnu, fjármálaáætlun og frumvarps til fjárlaga kunni að orka tvímælis í ljósi laga um opinber fjármál sem gera ráð fyrir að fjármálaáætlun grundvallist á fjármálastefnu og fjármálaáætlun sé nánar útfærð í fjárlögum. ASÍ tekur því undir ábendingu fjármálaráðs um að heppilegra sé að umfjöllun um fjármálastefnu sé lokið áður en fjármálaáætlun er lögð fram.

ASÍ telur þannig æskilegt að ljúka afgreiðslu á endurskoðaðri fjármálastefnu og nýrri fjármálaáætlun eigi síðar en seinni hluta septembermánaðar, áður en nýtt þing kemur saman þann 1. október og fjárlög næsta árs verða tekin til umfjöllunar.

Í tengslum við umræðu um stefnumótun í opinberum fjármálum við núverandi aðstæður vill ASÍ undirstrika mikilvægi þess að efla og standa vörð um grunninnviði hins opinbera í heilbrigðis- mennta- og velferðarkerfinu. Hinir félagslegu innviðir eru og verða einn af styrkleikum Íslands og forsenda þess að geta tekist á við félagslegar- og efnahagslegar afleiðingar heimsfaraldursins og þau stóru verkefni sem bíða vegna umbreytinga á vinnumarkaði og við að ná tökum á loftslagsbreytingum. Þá munu áherslur og aðgerðir sem tryggja afkomu- og húsnæðisöryggi almennings sem og þjónustu og menntunartækifæri fyrir atvinnuleitendur skipta sköpum til þess að efnahagslífið nái viðspyrnu á ný sem fyrst.

Þá áréttar ASÍ mikilvægi þess að fjármálastefna og áætlanir í opinberum fjármálum endurspegli þau loforð sem stjórnvöld gáfu launafólki í tengslum kjarasamninga síðastliðið vor til lausnar á ýmsum samfélagslegum viðfangsefnum sem hafa veruleg áhrif á lífskjör og afkomu launafólks s.s. skattkerfisbreytingar, umbætur í húsnæðismálum, fæðingarorlof og aðgerðir til að undirbyggja sanngjarnan vinnumarkað. Framganga mála í yfirlýsingu stjórnvalda er einn þeirra þátta sem horft verður til við mat á forsendum kjarasamninga aðildarfélaga ASÍ við endurskoðun þeirra í lok september næstkomandi.

Virðingarfyllst,

Henný Hinz
hagfræðingur ASÍ